

*

Втомився я. Мов жар, горить все тіло,
Кров стукає у вісках, домагаєсь
Спочинку. Слабнуть ноги, нагинаєсь
Хребет додолу. Час покинуть діло,
Хоть на короткий час! Пора присісти,
Хоть і серед дороги! Ох, як любо
Скупати в холоді лице жаркеє
І слухать, дишучи, таємні вісти,
Що шепче вкруг трава й листки на дубі!
Як любо вогкість оживущу ссати
Простертим тілом із землі і з нею
Враз силов наливатися новою
Серед глибокого, живого супокою!

А мислі за той час, мов над лугами
Стрімкії ластівки, без втоми, впину
Літають, живо срібну павутину
Дум радісних снують. За образами
Новії образи в душі несуться,
Мов золотії хмари легококрилі,
А ціль усіх одна: робота, праця
Для правди і добра. Мов змії, в'ються
Тривожні, темні думи, но по хвилі
Щезають, волі силою твердою
Поборені, і в безвість темну мчаться,
І пок безвладне ледве диші тіло,
Працює живо мисль, іде все далі сміло.

І думаєш тоді: ах, так прожити
Ціле життя! Не спочивати ніколи,
Хіба як ділом втомишся! В недоли,
В недузі, втомі вічно склонити
Живучість мислі, свіжу духа силу,
Уяви живість, що в лету хапає

Прояви жизні і природи! Жити
Лиш трудом, трудом,— і в кінці в могилу
Лягти спочити! Ах, та жизнь такая,
Тверда робуча жизнь, чому тобі вна
Не повнов міров мірена? Чом тліти
Неволя мусить корінь твої сили?
Чом путадвигаєш тяжкій до могили?

Не лиш ті пута, що кують тя ними
Права та суди,— хоть глибоко в тіло
Вгризаються вони; святеє діло
Спиняють інші пута ще, незримі,
У власнім твойому нутрі: се пута
Слабої волі, се гріхами твоїх
Батьків, дідів у жилах кров попсуга,
Се страсті, що розвилися не впору
І здавлювалися не вчас, се злої
Минулості нестравлені останки,
Се мозолі душі по вічнім горю
Цілого чоловіцтва. Гірш усяких пут
Ті пута дух слаблять, морочать і гнетуть!

15/VI. Дрогобич